

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen 23 §:n muuttamisesta

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoanne asetusluonnoksesta, joka koskee sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen (912/1992, asiakasmaksuasetus) 23 §:n muuttamista. Asetus liittyy lakimuutokseen, jonka myötä hyvinvointialueella ei ole pääsääntöisesti perusterveydenhuollossa enää lakisääteistä velvollisuutta huolehtia ajokorttilaissa (386/2011) tarkoitetun todistuksen tai lausunnon antamisesta. Lakimuutos ei koske erikoissairaanhoidon palveluita.

Asetusta on tarkoitus muuttaa siten, että jatkossa siinä säädettäisiin ajo-oikeuden saamiseksi tai säilyttämiseksi laadittavien lääkärintodistusten asiakasmaksusta vain erikoissairaanhoidossa. Jatkossa perusterveydenhuollossa annettavasta ajokorttilausunnosta perittävä maksu saisi olla sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 2 §:n 1 momentin perusteella enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen.

Hyvinvointialue vastaa jatkossakin perusterveydenhuollossa opetuksen tai koulutuksen edellyttämien ajokorttilausuntojen antamisesta oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) 1 §:ssä tarkoitetussa opetuksessa ja koulutuksessa oleville oppilaille ja opiskelijoille. Valmistelussa on arvioitu, että tämä ei edellytä muutoksia asiakasmaksusääntelyyn, koska palvelu on jatkossakin hyvinvointialueiden järjestämis- ja rahoitusvastuulla ja opiskelijalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskeluhuolto, jota opetukseen tai koulutukseen osallistuminen edellyttää. Palvelusta ei oppilas- ja opiskelijahuoltolain perusteella voida periä asiakasmaksua.

Asetusmuutoksen on tarkoitus tulla voimaan kesällä 2025.

Tausta

Asiakasmaksuasetuksen muuttaminen liittyy terveydenhuoltolain (1326/2010) 22 §:n muuttamiseen (HE 171/2024 vp). Lakimuutoksen myötä hyvinvointialueella ei ole pääsääntöisesti perusterveydenhuollossa enää lakisääteistä velvollisuutta huolehtia ajokorttilaissa tarkoitetun todistuksen tai lausunnon antamisesta. Lakimuutos ei koske erikoissairaanhoidon palveluita. Hallituksen esityksessä todetaan, että asiakasmaksuasetuksen 23 §:n säännöstä ajokorttilaissa tarkoitetuista lääkärintodistuksista on tarkoitus muuttaa siten, että

jatkossa säännös koskisi vain erikoissairaanhoidossa annettavia lääkärinlausuntoja. Lakimuutos tuli voimaan 1.4.2025.

Tavoitteet

Lakimuutoksen myötä hyvinvointialueet voivat edelleen ottaa hoitaakseen perusterveydenhuollossa ajokorttitarkastuksia ja antaa ajokorttilausuntoja, mutta tähän ei ole velvollisuutta. Lakisääteisen järjestämisvelvollisuuden ulkopuolelle jäävänä toimintana nämä kustannukset kohdentuvat hyvinvointialueen rajattuun yleiseen toimialaan, eikä toimintaa voi rahoittaa tai kustannuksia ottaa huomioon lakisääteisessä valtion rahoituksessa.

Asiakasmaksuasetuksen 23 §:ssä säädetty maksun enimmäismäärä voisi tällöin rajoittaa hyvinvointialueen tosiasiallisia mahdollisuuksia toteuttaa tehtävää vapaaehtoisesti. Jotta hyvinvointialueet voisivat halutessaan edelleen antaa perusterveydenhuollossa ajokorttilausuntoja, olisi alueilla oltava mahdollisuus periä palvelusta asiakasmaksu kustannusvastaavana.

Vastausohjeet vastaanottajille

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää jakelussa mainituilta tahoilta lausunnot liitteenä olevasta luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi ja sen perustelumuistioksi. Myös kaikki muut halukkaat tahot voivat antaa asiassa lausuntonsa.

Lausunnot pyydetään jättämään Lausuntopalveluun. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi-sivustolle. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi -sivustolta Ohjeet > Käyttöohjeet. Käyttöönottoon voi pyytää tukea oikeusministeriöstä osoitteesta lausuntopalvelu.om@gov.fi. VAHVA-järjestelmää käyttäviä ministeriöitä pyydetään viemään lausuntonsa VAHVAAan asialle VN/8002/2025. Kirjallisen lausunnon voi myös lähettää sosiaali- ja terveysministeriölle sähköisesti osoitteeseen kirjaamo.stm@gov.fi. Saatteessa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/8002/2025.

Kirjepostitse lausunnon voi toimittaa osoitteeseen:

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 VALTIONEUVOSTO

Jos lausunto on jätetty Lausuntopalveluun, sitä ei tarvitse erikseen lähettää sosiaali- ja terveysministeriölle sähköpostitse tai kirjepostissa. Annetut lausunnot ovat julkisia ja ne ovat luettavissa lausuntopalvelussa sekä hankkeen sivuilla (<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM028:00/2025>).

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 20.5.2025.

Valmistelijat

Lakimies Heidi Havinmaa etunimi.sukunimi@gov.fi
Hallitussihteeri Ida Hakanen etunimi.sukunimi@gov.fi

Linkit

<https://stm.fi/hanke?tunnus= STM028:00/2025> - Linkki hankkeen sivuille

<https://stm.fi/sv/projekt?tunnus= STM028:00/2025> - Länk till projektets webbplats

Liitteet:

[Luonnos asetuksesta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen 23 §n muuttamisesta.pdf](#)

[Utkast Statsrådets förordning om ändring av 23 § i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården.pdf](#)

[Luonnos perustelumuistiosta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen 23 §n muuttamisesta.pdf](#)

Jakelu:

Aikuisopettajien liitto AKOL ry
Ammatillisten oppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen opettajat ja
asiantuntijat AO ry
Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry
Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry
Autoliikenteen Työnantajaliitto ry
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
Eläkeläisliittojen etujärjestö Eetu ry
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Helsingin kaupunki
HUS-yhtymä
Hyvinvointiala HALI ry
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Kainuun hyvinvointialue
Kansaneläkelaitos
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Kuluttajaliitto
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT
Kymenlaakson hyvinvointialue
Lapin aluehallintovirasto
Lapin hyvinvointialue
Lapsiasiavaltuutettu
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Liikenneturva
Liikenneturvallisuuden erityisasiantuntijat ry
Logistiikkayritysten liitto
Lounais-suomen aluehallintovirasto
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Lääkäripalveluyritykset LPY
Mehiläinen Oy
Nuorten Lääkärien Yhdistys ry
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Onnettomuustietoinstituutti
Onnettomuustutkintakeskus
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetushallitus
OSKU ry
Pihlajalinna Oyj
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Poliisihallitus
Päihdelääketieteen yhdistys ry
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Saamelaiskäräjät
Sakki ry
Satakunnan hyvinvointialue
Sininauhaliitto ry
Sisäministeriö
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
Suomalainen lääkäriseura Duodecim
Suomen Erikoislääkäriyhdistys ry
Suomen Lääkäriliitto
Suomen Sairaanhoidajat ry
Suomen terveydenhoitajaliitto
Suomen yleislääketieteen yhdistys
Suomen yleislääkärit GPF ry
Svenska Finlands Folkting SFF
Tasa-arvovaltuutettu

Tehy ry
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Terveystalo Oyj
Työ- ja elinkeinoministeriö
Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT
Valtiovarainministeriö
Vammaisfoorumi
Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE
Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry
Vanhusasiavaltuutettu
Vanhustyön keskusliitto
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Yhdenvertaisuusvaltuutettu

Lausunnonantajan lausunto

1. Huomionne koskien luonnosta asiakasmaksuasetuksen 23 §:n muuttamisesta ja luonnosta perustelumuiistiksi.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

2. Näkemyksenne arviosta, jonka mukaan hyvinvointialueen velvollisuus antaa perusterveydenhuollossa oppilas- ja opiskelijahuoltolain 1 §:ssä tarkoitettussa opetuksessa ja koulutuksessa edellytetyt ajokorttilausunnot ei edellytä muutoksia asiakasmaksusäätelyyn, koska palvelusta ei oppilas- ja opiskelijahuoltolain perusteella voida periä asiakasmaksua.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Cantell-Forsbom Anna
Sosiaali- ja terveysministeriö

Havinmaa Heidi
Sosiaali- ja terveysministeriö